

mindre Baner, hvilket vil forbyde Bygningen. Man vil ogsaa væsentlig være henvist til at have egne Værksteder for Materiellet af Banerne, idet man ikke saa let kan befordre Vogne til de Værksteder, man nu har anlagt. Smidlertid er det vist nok, at man andetsteds, f. Ex. i Sverrig, er gaaet til i meget stor Udstrækning at bygge smalsporede Baner. Man er i Sverrig endog gaaet til at bygge med 6 forskjellige Spor under det normale Spor, endog saa ned til omtrent kun 1 Mens Brede eller 27 Tommer. Man har der bygget 124 Mil af disse smalsporede Baner, og i Norge har man bygget 109 Mil af samme Art. — Hvad den Frygt angaar, der kan være for at lade være med at bygge Hegn til Bevogtning af Banerne, maa den Erfaring, man har andetsteds gjort i den Henseende, være beroligende. Man skal huske paa, at vi her til Lands til Dels lade Log gaa over Banerne uden at benytte Lukning med Leddene, eller uden at vedkommende Bane bliver underløst, inden Toget afgaar. Det er endog saa for irregulære Log i Følge Politireglementet tilladt, at de med en Fart af 3 Mil i Timen kunne benytte Banerne, uden at der sker Bevogtning eller Leddene aflukkes. Man maa jo huske paa, at naar man kan benytte Banerne paa denne Maade, hvor man ellers til daglig er vant til, at Banerne lukkes, vil der være langt mindre Fare, naar der slet intet Hegn er ved Banerne. Det er jo ganske vist Meningen, at der nok enkelte Steder bør være noget Hegn, men væsentlig skal der intet være. Ved at gaa over til at bygge lettere Baner vil der være den Fordeel, at man formindsker den saakaldte døde Vægt, der er saa betydelig ved det Banesystem, der nu tilbids bruges. Det er oplyst i Bemærkningerne, at man med Hensyn til Transporten for hver Personvogn f. Ex. har en død Vægt af 16 Centner, saaledes at der altsaa for hver Personvogn, man fører over Banen, føres en død Vægt af 16 Centner med. Ligeledes er Forholdet meget ugunstigt med Hensyn til Gods, idet der for hvert Centner Gods føres en død Vægt af $2\frac{1}{2}$ Centner. — Der kunde jo vel være Spørgsmaal, om ikke det uheldige Resultat fremkommer derved, at Vognene ingenlunde ere fyldte eller helt belastede, idet jo af Personvogne endog saa kun i Gjennemsnit $\frac{1}{4}$ er befragtet. Der kunde saaledes være Spørgsmaal, om Administrationen ikke i dette Tilfælde kunde være heldigere ved at paase, at der ikke benyttes for mange Vogne. Ved at se paa de Baner fra Udlandet, som her ansøres som Exempler i Bemærkningerne, vil man se, at der i Baiern næsten paa alle Baner af dette letbyggede System er benyttet Skinner fra Statsbanerne; der kunde maaske være Spørgsmaal, om man ikke kunde komme til en billig Bygning ved ogsaa at benytte ældre Skinner fra Statsbanerne til disse mindre Baner. Det er naturligvis en Sag, som væsentligst vedrører Administrationen; men jeg

tror nok, at der kunde være Grund til at omtale det, da man ser det uheldige Forhold, der er til Stede mellem Anlægsudgifterne til saadanne Baner og Driftsindtagterne. I de opadgaende Aar saa man, at Forholdet blev mere og mere gunstigt, men i de to senere Aar har det vist sig, at Udbyttet er temmelig ringe i Forhold til de store Summer, som staa i Banerne. Jeg mener ikke, at det er nødvendigt eller heldigt, at vi selv foretage særlige Forsøg i den Retning, men jeg vilde meget ønske, at man fra Udlandet søgte nøiere og langt mere omfattende Oplysninger end sket er, om de billige og letbyggede Baner, som der ere anlagte.

J. Pedersen: Denne Sag, der nu for tredje Gang i de tre sidste Aar vender tilbage til første Behandling her i Thinget, er af saa stor Interesse for de ikke saa Beboere, hvem Anlægget af de foreslaaede Baner særlig vil komme til Gode, at jeg tror, at det var meget ønskeligt, om man endelig i denne Samling kunde faae Sagen gennemført. Jeg forudsæer vel, at der fra anden Side vil blive sagt, at der er saa mange andre Beboere, som kunne være lige saa nær berettigede til at faae Baner, ja, som maaske endnu have større Grunde til at ønske saadanne; men jeg tror dog, at man vil indrømme, at de Beboere, som i mange Aar have ventet paa saadanne Baner, ere noget nærmere til at komme i Betragtning. Beboere, der omtrent for en Snæs Aar siden have begyndt at forhandle om at faae saadanne Baneanlæg, have, mener jeg, et noget større Krav paa, at der bliver taget Hensyn til dem, end Beboere, der først nylig ere komne i Tanker om, at det ogsaa for dem kunde være meget rart at faae en Bane. I alt Fald er det sikkert, at saadanne Beboere, som i mange Aar have beskæftiget sig med denne Tanke, ville, naar de se Tanken blive formet i Forslag og komme frem i Rigsdagen den ene Gang efter den anden, uden at der opnaaes Noget, være udsatte for en saa meget større Stusselse. Det maa erkjendes, at den ærede Minister i denne Sag i flere Henseender — jeg siger ikke i alle — har vist en ikke ringe Smidbetommen. Da et lignende Forslag kom frem her i Thinget i Samlingen 1876 — 77, og det paagældende Udvalg foretog meget betydelige Ændringer i Forslaget, ikke blot med Hensyn til Banelinernes Antal og til hele Netnets Udvidelse, men ogsaa med Hensyn til Størrelsen og Fordelingen af det Tilskud, der krævedes fra Beboernes Side, gav Ministeren det sin Tilslutning, og da der senere af Regjeringen i Landsthinget blev forelagt et nyt Forslag, ikke det samme, som var stillet af Folkethingsudvalgets Flertal, thi nogle Dele af Banelinerne vare skaarne bort, var der bibeholdt en Ting, som jeg anser for meget vigtig og betydningsfuld, nemlig den Ændring, som her var foretagen med Hensyn til